

gemaakt worden. Nu laat men alles zooals 't is, zelfs de doode boomen, die omvielen en de doode takken, die door de wateren van de bruisende beek aanspoelden, laat men liggen.

Wie een indruk van een Oerwoud-tafreel wil krijgen, ga dit bezoeken. 't Kost niets, en niet zooals op Wight, om de Shanklin Shine te zien.

Om de Klamm van Boppard a/d Rijn te bereiken, ga men gemakshalve met de bergspoor tot aan 't station Buchholz, vanwaar een voetpad langs de beek u vanzelf door het dal en de Klamm naar Brodenbach brengt.

LEON. A. SPRINGER.

NOORD-LIMBURG TEN OOSTEN VAN DE MAAS.

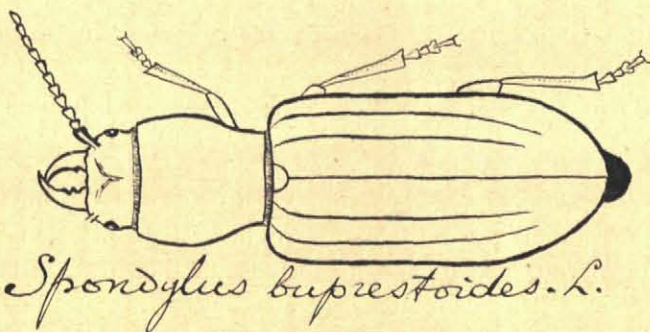
(Vervolg van blz. 210).

Op een mooien Julidag slaan we in Well den weg in die langs de Maas naar de Wellerlooy voert. Als we een vijftig Meter gewandeld hebben, moet ik mijn tochtgenooten even opmerken dat hier verleden jaar het vliegend hert (ab. capreolus) werd gevangen, hetwelk in mijn verzameling, ik kan moeilijk zeggen, prijkt, want de vinder had de »kikvorsch«, zooals hij zeide, tot speelkameraad gegeven aan zijn hond. En daarbij had de eerste een stuk achterpoot ingeboet. Mijn tweede vondst van een vliegend hert (weer ab. capreolus) was echter nog tragischer. In Juli van dit jaar over den Rijksweg even voorbij den Plasmolen fietsende, zag ik een mannetje van het vliegend hert op den weg. Het betaste met sprieten en kaken zijn door een auto vermorzelde wederhelft. Zijn verdere heimwee heb ik toen maar in een cyaanfleschje verholpen.

Maar laten we verder wandelen en probeeren of we het breukkruid, dat hier moet voorkomen, kunnen vinden. Vandaag zijn we hierin ook al niet gelukkig, wel riempjes (*Corrigiola littoralis*) staan er in massa's tusschen de steenen van den Maasoever.

Het bouwland links is weer vol onkruid, de heggen rechts vol bryonia en clematis. Dit korenveld staat vol parelzaad (*Lithospermum arvense*), iets verderop staat bijna uitsluitend het akkerviltkruid (*Filago arvense*). Dit is hier niet zeldzaam en ook in Ayen, Blitterswijk en Meerlo vond ik het tamelijk algemeen.

Spondylus buprestoides L.

Het meeste kleur aan de wegen geven hier de prachtig blauwe Cichorei-bloemen met hun onooglijke bladeren en stengels en de rozeroode vlinderbloemen van de *Ononis spinosa* (stalkruid).

Eigenaardig, dat ofschoon deszelfs wortel nu eens werkelijk geneeskrachtig is, deze zoover

ik weet nergens tot de huismiddelen behoort. Rechts zien we Maas in een bijna rechthoekige bocht ombuigen naar Blitterswijk. Hier is voor jaren een groote trapgans geschoten, die

opgezet nog altijd prijkt in het veerhuis te Blitterswijk. Maar de wildrijdheid is hier de laatste jaren sterk verminderd door rooien van de groote bosschen en ontginning van de vennen. Wel komen hier nog genoeg vossen, reeën, dassen, wezeltjes, hermelijntjes, bunzings en eekhoortjes voor en verdwaalt er een enkele maal een troepje wilde zwijnen, maar willen we de oude jagers gelooven, 't kan niet halen bij vroeger. Toen kwamen er vijftig maal meer wilde eenden en ganzen, snippen, kwartels, patrijzen en korhoenders voor dan nu, en is op de Maas nu het dodaarsje al tamelijk zeldzaam, in den goeden ouden tijd moet ze een broeinest zijn geweest van allerlei monsterachtig groote vogels. Maar die zijn nu òf verjaagd òf uitgestorven en waarschijnlijk in den loop der jaren nog heel wat gegroeid! Voor we aan den weg Venlo—Nijmegen komen, moeten we eerst door een laag, hol weggetje, waar links in de heg een 10-tal exemplaren staan van de lichtgele giftige pijpbloem (*Aristolochia Clematitis*) en rechts bij een drinkplaats voor het vee de *Mentha rotundifolia*. Van deze beide ken ik in Noord-Limburg geen andere vindplaats, zooals er anderhalf uur van hier één heg is waarin de boksdoorn (*Lycium Hamili-folium*) voorkomt.

Weer komen we langs een windmolen, den tweeden van Well. Hier ook vinden we vele molenplanten, maar de zeldzaamste niet. Even verder verlaten we den rijksweg en staan voor een grootendeels gekapt boschje »de Looy-sche bosch.« We zullen maar direct op een plant met drie z'tjes toelopen. Kijk, daar aan den slootkant staan een tiental forsche exemplaren van een donzig behaarde *Hypericum*soort met gesteelde zwarte klierknopjes aan de kelkblaadjes. Het is de *Hypericum hirsutum*. Veel kans dat deze plant hier vooruit zal komen, is er niet, de ontginningswoede zal zich gauw genoeg ook van dit plekje meester maken. En toch is het ontdekken van zoo'n echt inlandsche, zeldzame plant heel wat aardiger dan het vinden van de molenplanten. In het struikhout hier worden dikwijls schoon gekleurde boktorren gevangen en exemplaren van *Clytus arcuatus*, *arietes*, *Rhagium mordax* en *Leptura maculata* heb ik dan ook hier in de buurt buitgemaakt. Er is hier ook een groote, zwarte boktor, de *Spondylus buprestioïdes*, die bijna elken zomer een vijf avonden in massa rondvliegt. Overdag ving ik er slechts zelden. Het zijn sterke beesten, wier vastgrijpende kaken veel pijn kunnen doen.

Direct achter de Looy-sche bosch begint de hei, in 't voorjaar blijkbaar een Eldorado voor de drietanden (*Ceratophyus typhaeus*) en *Geotrupes* soorten, zomers voor zandloopkevers (*Cicendela hybrida*, *campestris* en *sylvatica*). En dan die lastige vliegen; al stekende blijven

ze ons volgen en aanvallen en we zijn blij, dat we eindelijk de heuvelrij opgeklommen zijn, waar we even kunnen rusten in de schaduw van een rijtje berken. Op een twintig Meter van ons af wandelt deftig een kluut op en neer, iets verder in het vennetje schreeuwen de kieviten. Dit vennetje van misschien 10 H.A. grootte biedt heel wat eigenaardigs. De flora van de natte hei is er aanwezig; waterdrieblad staat er in menigte, wollegras en *vaccinium oxycoccus* in het voorjaar, *andromeda polifolia* in het najaar sieren de oevers van het moerasje.

Eens vingen we er binnen het uur negen verschillende soorten van sprinkhanen en meermalen vonden we er zomers de dekschilden van onze zeldzaamste waterkever, de *Dytiscus latissimus*.

We blijven nu aan den oostelijken kant van de heuvelrij en wandelen dus bijna evenwijdig aan de Duitsche grens. Vroeger was hier een ruim 200 H.A. groot ven, nu geheel in vruchtbaar bouwland herschapen. Een ongeveer 10 H.A. groot stuk is nog moerassig en hierheen zullen we onze schreden wenden. Mooi is dit vennetje, mooi door zijn ligging tusschen de donkere dennenbosschen eenerzijds en de groote ontginning ten anderen, mooi door het beekje er doorheen en de verspreide kleinere poelen, ook mooi om zijn flora, al vindt men er geen zeldzaamheden. De grondster (*Illecebrum verticillatum*) is er algemeen, een teer drie kleurig plantje, roode stengeltjes, witte bloempjes en groene blaadjes, *Orchis maculata* en *Platantera bifolia*, *Pedicularis sylvatica*, *Antennaria dioica*, *Polygala vulgaris* vinden we er al zoekend. Heikikkers (*rana arvalis*) zijn er bij honderden te vangen, kleine en groote. Trouwens andere als heikikkers zag ik hier nooit.

We keeren langs den weg Weeze-Well terug tusschen hei en dennenbosschen, dikwijls tot 6 à 7 Meter bedolven in stuifzand. Mooiere kinderspeelplaatsen zijn bijna niet te denken. Jammer echter voor de bosschen. De enkele bosjes helm toonen er de machteloosheid van den enkeling.

Op den terugweg langs het sterrebosch komende, vestig ik hier nog even de aandacht op als eerste vindplaats van drie voor ons land nieuwe sprinkhanen (determinatie van Dr. Mac Gillavry).

Nog zeer onvolkomen is Noord-Limburg bekend en zoolang niet een gelukkig toeval de stroom natuurvrienden ook hier eens heenvoert, is er voor ieder nog allerlei nieuws te vinden. Laat iemand het maar eens probeeren.

Well.

Dr A. WILLEMSE.

VERSLAG VAN DE MYCOLOGISCHE EXCURSIE GEHOUDEN TE HULSHORST VAN 6—9 SEPTEMBER.

VOOR elk jaar, inplaats van de gebruikelijke Consulsvergadering eene excursie in de verschillende streken van ons land en er is kans dat we na een jaar of vijf beginnen kunnen aan het samenstellen van een determineerboek voor onze Nederlandsche paddenstoelen!"

Alzoo spraken de heeren Meulenhoff en Meulemeester uit Zwolle resp. lid v/d. technische commissie en consul voor Overijssel, na afloop van de excursie van 6—9 Sept. j.l., waarvoor zij het initiatief genomen hadden om verschillende districtconsuls op te roepen tot het houden van een drie-daagsche excursie in de omstreken van Harderwijk. Zeer veel moeite hadden zij zich getroost, deze excursie voor te bereiden.

Al de aanwezige plaat- en determineerwerken, behalve de door Teylers welwillend afgestane deelen van Sowerby's Coloured „Figures of English Fungi" benevens Microscoop en wat dies meer zij waren door hen afgestaan en in Harderwijk in Hotel Kamm gestationeerd. Zeer